

Utlåtande 2008:180 RI (Dnr 329-419/2008)

Att låta upphandlade företag betala för privatiseringen
Motion av Ann-Margarethe Livh m.fl. (v) (2008:12)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2008:12) av Ann-Margarethe Livh m.fl. (v) om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen avslås.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Ann-Margarethe Livh m.fl. (v) föreslår i en motion (2008:12) att låta upphandlade företag betala för privatiseringen. I motionen ifrågasätts om det är rimligt att ökade kostnader för genomförande av stadens konkurrenspolicy enbart ska belasta kommunens kassa. Som exempel på de kostnader motionärerna avser nämns bland annat löpande kostnader för uppföljning av avtal, framtagande av IT-stöd samt kostnader för upphandlingsprocessen. Vidare konstateras i motionen att ett stort utredningsarbete att ta fram kundvalsmodeller har genererat nya administrativa kostnader samt att det inom stadsledningskontoret har inrättats en ny avdelning, förnyelseavdelningen, som innehåller ett särskilt avknoppningskansli, en enhet för upphandling och konkurrens och en valfrihetsenhet.

Motionärerna föreslår med anledning av ovan anförda att:

Stadens fasta och löpande kostnader för att genomföra majoritetens konkurrenspolicy, däribland kostnaderna för upphandling, personal, IT, lokaler m.m., kartläggs.

Att en overheadkostnad räknas ut för den del av kommunens verksamhet som offentligt finansierad privat ska betala för att lika villkor ska gälla.

Att en modell tas fram för hur denna overheadkostnad, utan att inverka på kvaliteten, kan införas i alla avtal som tecknas mellan staden och privata utförare.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd samt Svenska Bostäder AB och AB Familjebostäder. Svenska Bostäder AB har ej svarat på remissen.

Stadsledningskontoret anser att befintliga former för redovisning är de mest ändamålsenliga. Budget, tertialrapporter, verksamhetsplaner, bokslut, uppföljning av nyckeltal m.m. ger en god bild av hur stadens resurser disponeras och kostnader följs upp.

Idrottsnämnden anser att oavsett vilken den främsta drivkraften för entreprenad drift är, kommer emellertid kostnadsfrågan – bl.a. kostnader för själva upphandlingen, uppföljning av entreprenaden, dennas replierande på förvaltningens resurser i olika avseenden, samt entreprenörens ersättning för uppdraget, liksom personalkostnader (omplaceringar, övertalighet etc.) i följd av entreprenad drift – att bli av stor betydelse för den upphandlande nämnden. För att anbudet skall kunna jämföras med varandra och för att anbudets kostnadsmässiga förmånlighet gentemot fortsatt förvaltningsdrift skall kunna bedömas riktigt, måste nyssnämnda kostnader kunna beräknas på ett relevant sätt.

Utbildningsnämnden bedömer att om de förslag/krav som framförs i motionen kan genomföras inte kommer att ge några ekonomiska fördelar för staden. Att i avtal villkora ersättning för stadens overheadkostnader från leverantörer leder med automatik till att anbudsläggare kalkylerar med denna kostnad i priset som lämnas i anbudet. Det ger enligt nämndens mening inga ekonomiska fördelar.

Äldrenämnden anser att det vore orimligt att enskilda utförare skulle betala för att staden inför ett valfrihetssystem som beslutats i demokratisk ordning. Det är tvärtom så att det ur ett kvalitets- och uppföljningsperspektiv är viktigt att krav och förutsättningar för utförarna i ett valfrihetssystem måste vara samma oavsett regiform.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att när det gäller overheadkostnader, d.v.s. kostnader för administrativa funktioner, stabsfunktioner och servicefunktioner som betjänar kommunal verksamhet, minskar kostnaderna i takt med att verksamhet konkurrensutsätts och övergår till privata utförare; sådan övergång innebär lägre personalkostnader och lägre lokalkostnader för staden.

Att överföra kostnader för genomförande av stadens policy för upphandling och konkurrensutsättning på leverantörer torde vara förenat med betydande svårigheter, om det ens är juridiskt möjligt.

Farsta stadsdelsnämnd medger att ett visst merarbete har den nya policyn genererat vad gäller exempelvis erforderlig information och rådgivning. Samtidigt konstaterar nämnden att den nya policyn har väckt både engagemang och intresse hos såväl medarbetare som allmänheten generellt. Policyn kan även i viss mån sägas ha bidragit till en ökad kvalitet i de tjänster som förvaltningen erbjuder sina medborgare.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att den inte kan bedöma i vilken utsträckning stadens kostnader för upphandling kan kompenseras av ökad kostnadseffektivitet, högre kvalitet och ökad valfrihet för brukaren. De kostnader som uppstår för både beställare och anbudsgivare/utförare i samband konkurrensutsättning och som en följd av genomförd upphandling kan också ses som det "pris" parterna måste betala för att nå en önskad uppgörelse. Nämnden vill i detta sammanhang påpeka att staden har kostnader för t.ex. uppföljning även för den verksamhet som bedrivs i egen regi.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att transaktionskostnaderna inte långsiktigt kan övervältras på motparten utan att negativt påverka priset. Nämnden uppfattar därutöver att det under en lång följd av år har varit en allmänt uppfattad mening att ökad konkurrens och en ökad andel köpt verksamhet inom stadens "hårda" eller tekniska verksamheter leder till lägre kostnader alternativt högre kvalitet.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att om motionens intentioner följdes finns en risk för att småföretag helt avstår från att lägga anbud ifall de påförs kostnader enligt den föreslagna modellen. Det skulle varken gagna sund konkurrens eller medborgarna.

Älvsjö stadsdelsnämnd anser att oavsett om transaktionskostnaderna kartläggs eller inte kan de inte tas ut av entreprenören. På motsvarande sätt kan inte heller entreprenören ta ut sina kostnader för att delta i anbudstävlan av staden

AB Familjebostäder anser att en verksamhet alltid ska kunna redogöra för nedlagda kostnader. Frågan i motionen som rör bostadsbolagen gäller försäljningarna av hyresfastigheter till bostadsrättsföreningar. I denna del kan konstateras att staden har valt att centralisera organisationen. Stockholms Stadshus AB har det övergripande ansvaret för hela ombildningsprocessen. Kostnader som är att hänföra till de värderingar som görs för varje enskild fastighet är också upphandlade centralt. Stockholms Stadshus AB fördelar i efterhand och vid årets slut de kostnader som skall belasta respektive bostadsbolag. Dessa kostnader belastar således inte bostadsrättsföreningarna utan ankommer på säljaren att svara för.

Mina synpunkter

Målsättningen med upphandling och avknoppning är i första hand större valfrihet för den enskilde och en ökad mångfald av utförare, men också att kvaliteten ska förbättras genom att den enskilde själv kan välja den verksamhet som kvalitetsmässigt svarar mot de individuella förväntningarna.

Det vore orimligt att belasta enskilda utförare med kostnader för att staden inför valfrihetssystem eller genomför upphandlingar som beslutats i god demokratisk ordning. Tvärtom är det ur ett kvalitets- och uppföljningsperspektiv viktigt att krav på och förutsättningar för utförarna är desamma oavsett huvudmannaskap.

Som Farsta stadsdelsnämnd också konstaterar i sitt remissvar har stadens policy för upphandling och konkurrens väckt både engagemang och intresse hos såväl medarbetare som allmänheten generellt. Policyn kan därmed även i viss mån sägas ha bidragit till en ökad kvalitet i de tjänster som förvaltningen erbjuder sina medborgare.

Det är viktigt att understryka det faktum att alla människor har olika behov och preferenser. Det gör att en enda monopolistisk utförare knappast kan uppfylla alla skiftande önskemål. Alternativa utförare och den dynamik dessa medför har utgjort den enskilt mest vitaliserande faktorn inom exempelvis skolområdet de senaste femton åren.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion av Ann-Margarethe Livh m.fl. (v) om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Roger Mogert* (s) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Ge i uppdrag till stadsledningskontoret att kartlägga stadens samtliga kostnader för majoritetens konkurrensutsättningar.
2. Ge i uppdrag till stadsledningskontoret att vidareutveckla den vägledning för totalkostnadsberäkningar som har framtagits, så att nämnderna får underlag att jämföra anbudens kostnadsmässiga förmånlighet med fortsatt förvaltningsdrift i enlighet med idrottsförvaltningens förslag.
3. Ge i uppdrag till stadsledningskontoret att kartlägga eventuella orättvisor mellan kommunalt och privat drivna verksamheter i Stockholms stad.
4. Därutöver vill vi framföra följande.

Vi delar motionärens vilja att kostnadsberäkna konkurrensutsättningen. Det är rimligt att skattebetalarna så väl som vi politiker får veta vad konkurrensutsättningen kostar. Vidare är det rimligt att all konkurrensutsättning ställs i kostnadsmässig relation till en fortsatt kommunal drift.

För oss är kvaliteten i stadens verksamheter det viktigaste. För att garantera hög kvalitet i alla verksamheter krävs ett väl utvecklat system med utvärderingar och kvalitetskontroller, men också en mångfald och en kommunal beställarkompetens.

Moderaterna och de övriga borgerliga partierna driver, på ett dogmatiskt vis, privatisering och utförsäljning av i princip all kommunal verksamhet. Detta görs utan att ta hänsyn till verksamheternas förutsättningar eller stockholmarnas behov. Det drabbar kvaliteten i allt från förskolor till äldreboenden och urholkar stadens egen kompetens. Det kan vi aldrig acceptera.

Reservation anfördes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Bifalla motionens 1:a och 2:a att-satser.
2. Ge i uppdrag till stadsledningskontoret att vidareutveckla den vägledning för totalkostnadsberäkningar som har framtagits, så att nämnderna får underlag att jämföra anbudens kostnadsmässiga förmånlighet med fortsatt förvaltningsdrift i enlighet med idrottsförvaltningens förslag.
3. Ge i uppdrag till stadsledningskontoret att ta fram förslag som gör att rättvisan ökar mellan kommunalt och privat driven verksamhet finansierad med kommunala medel i enlighet med motionens intentioner.
4. Därutöver vill vi framföra följande.

Vi vill inledningsvis slå fast att motionen och dess förslag bygger på några principiellt viktiga utgångspunkter, vilket bör hållas i minne när motionens tre förslag diskuteras:

- Stockholmarna har rätt att få insyn och en tydlig redovisning av alla kostnader som kommunen har
- Lika villkor ska gälla för kommunal och privat driven verksamhet som finansieras med stockholmarnas skattekrönor
- Kommunen ska inte gynna privat driven verksamhet genom att betala kostnader som företagen normalt betalar själva
- Det är orimligt att kommunen ensam ska betala för de stödprocesser som krävs för att de privata företagen ska kunna ta över kommunens verksamhet
- Kommunens skyldighet att ha ständig beredskap för att kunna ta det yttersta ansvaret exempelvis vid en konkurs föranleder kostnader som de privata företagen inte har.

Det första förslaget i motionen gäller att kartlägga stadens fasta och löpande kostnader för att genomföra stadens konkurrenspolicy, något som borde vara en självklarhet för varje politisk majoritet som vill hushålla med skattekrönorna. Ingen av remissinstanserna har heller ifrågasatt att konkurrensutsättningen faktiskt har lett till merarbete, ökad byråkrati och fler upphandlingar av verksamhetsdrift än tidigare.

Helt klart är att stadens kostnader för konkurrensutsättningen är en politiskt het fråga, eftersom majoriteten inte törs göra en öppen kartläggning. Av remissvaren kan vi utläsa att det finns förvaltningar som inte kan bedöma i vilken utsträckning stadens

kostnader för upphandling kan kompenseras av ökad kostnadseffektivitet, högre kvalitet och ökad valfrihet för brukaren. Andra förvaltningar säger att de inte tar ställning till i vilken grad kundvalssystem och konkurrensutsättningar innebär merkostnader för staden, med hänvisning till att sådana frågeställningar berör ett politiskt ställningstagande. Det finns även förvaltningar som säger att konkurrensutsättningen i viss mån har bidragit till ökad kvalitet i de tjänster som erbjuds medborgarna, men ingen kan redovisa hur en eventuell kvalitetsökning står i proportion till priset och hur kommunens verksamhet hade utvecklats utan konkurrensutsättning.

Självfallet bör merkostnader som en följd av politiska beslut alltid vara av intresse att redovisa, oavsett om man gillar besluten eller inte. Som vi ser det är en kartläggning av fasta och löpande kostnader för konkurrensutsättningen egentligen inte en politisk fråga, utan snarare en kommunalekonomisk faktafråga som är självklar att ha med i beslutsunderlagen.

Tyvär är inte föredragande borgarrådet intresserat av att ta reda på de ekonomiska konsekvenserna av sin politik, i motsats till vad flera av hans remissinstanser anser. AB Familjebostäder skriver att en verksamhet alltid ska kunna redogöra för nedlagda kostnader. Idrottsförvaltningen anser att kostnadsfrågan kommer att bli av stor betydelse för den upphandlande nämnden oavsett vilken den främsta drivkraften är för entreprenaddrift. Det handlar bland annat om ”kostnader för själva upphandlingen, uppföljning av entreprenaden, dennas replierande på förvaltningens resurser i olika avseenden, samt entreprenörens ersättning för uppdraget, liksom personalkostnader (omplaceringar, övertalighet etc.) i följd av entreprenaddriften”.

Precis som stadsledningskontoret skriver i remissvaret har stadens organisation anpassats och åtgärder vidtagits för att genomföra fullmäktiges beslut om konkurrensutsättning. I några andra remissvar tas upp att kostnader som uppstår i samband med konkurrensutsättning kan ses som det pris parterna måste betala för att nå önskad uppgörelse. Uppfattningen är att staden genom antagna policies har slagit fast att transaktionskostnaderna kan motiveras med att stockholmarna får mesta möjliga service för sina skatter. Att kostnader för privatisering uppvägs av bättre service har dock aldrig bevisats. Kommunens och företagens transaktionskostnader likställs och man menar att det inte är konkurrens på lika villkor om företagen ska bidra till kommunens kostnader för privatiseringen. Vi menar att eftersom de privata företagen får en utökad marknad är det inte orimligt att de med sina vinster är med och betalar relevanta delar av kommunens merkostnader. Att besluten har fattats av stadens högsta politiska församling är vi väl medvetna om och också att kostnaderna kan ses som ett pris för de politiska besluten. Just därför vill vi att kostnaderna för besluten ska kartläggas och synliggöras, så att också stockholmarna själva kan avgöra om priset var värt att betala.

Stadsdelsnämnderna som ju har den mest omfattande verksamheten som upphandlas ser uppenbarligen inga svårigheter att ur befintliga redovisningssystem ta fram och redovisa kostnader för uppföljning av upphandlad verksamhet. Hässelby-Vällingby skriver att det går att kartlägga kostnader för personal, konsulter, IT-system, lokaler och annat som uppstår till följd av stadens policy för upphandling och konkurrens. Idrottsförvaltningen anser det vara nödvändigt men svårt att göra relevanta kostnadsberäkningar för att jämföra anbudens kostnadsmässiga förmånlighet sinsemellan och med förvaltningsdrift. En väg för att få fram en relevant och praktiskt användbar formel för kostnadsberäkningar vore enligt idrottsförvaltningen om kommunfullmäktige beslöt uppdraga åt stadsledningskontoret att vidareutveckla den vägledning för totalkost-

nadsberäkningar som har tagits fram. Stadsledningskontoret är tveksamt till särredovisningar med hänvisning till att staden inte gjort så tidigare. Enligt min mening kan det dock aldrig vara ett argument mot ett nytt sätt att tänka, att man aldrig har tänkt så förut. Vi konstaterar att det är fullt möjligt att särredovisa kostnader för privatiseringen och självklart jämföra med kostnader för fortsatta kommunal drift, men att den politiska viljan saknas.

Stadsledningskontoret anser vidare att dagens redovisningsmetoder är mest ändamålsenliga, men frågan är för vem? Vare sig vi eller en vanlig Stockholmare kan läsa ut privatiseringens kostnader när vi tar del av budget, tertialrapporter, verksamhetsplaner, bokslut, uppföljning av nyckeltal mm. Anledningen är givetvis att stadsledningskontoret i sina anvisningar inte har begärt in sådana redovisningar eller angivit sådana indikatorer. Kontoret anser att en overheadkostnad för konkurrenspolicyn enligt vårt förslag inte skulle ge en komplett bild av de ekonomiska effekterna av kommunfullmäktige beslutade inriktning, men vi är fullt öppna för en utveckling av motionens förslag!

Motionens andra förslag att ta fram en overheadkostnad för att lika villkor ska gälla för kommunal och privat verksamhet finansierad med offentliga medel bör heller inte vara omöjligt att genomföra. Som framgår i ett remissvar anges i stadens policy för upphandling och konkurrens att hänsyn ska tas till overheadkostnader och avtalsuppföljning redan vid planering av upphandling och formulering av förfrågningsunderlag. I policyn anges att kostnader för IT, utbildning och företagshälsovård kan tas med i en kostnadsanalys, trots att dessa verksamheter inte direkt belastar den aktuella verksamheten. Det framgår också av konkurrenspolicyn att staden ofta upphandlar varor och tjänster där anskaffningskostnaden tillmäts störst betydelse och sällan de kostnader som följer av inköpen, vilket i vissa fall kan överstiga anskaffningskostnaden.

Självklart har kommunen kostnader för uppföljning både av sin egen verksamhet och privat driven verksamhet, men kostnaderna för en seriös uppföljning av privat driven verksamhet torde vara högre. Framförallt är den löpande insynen i den egna verksamheten av naturliga skäl större än i en verksamhet som drivs av annan huvudman. Dessutom råder grundlagsskyddad meddelarfrihet i kommunal verksamhet, vilket förbättrar förutsättningarna för att via personalen få kännedom om brister. Kommunal verksamhet behöver inte heller granskas när det gäller inbetalning av skatter, sociala avgifter etc. I takt med att allt mer verksamhet drivs privat ökar därför kommunens totala kostnader för tillsynen.

Det finns flera andra mer svårfångade aspekter på likvärdighet mellan kommunal och privat driven verksamhet som har betydelse för det ekonomiska resultatet. Kundval gynnar de mest informerade vilket ofta är liktydigt med dem som har bäst ekonomiska och hälsomässiga resurser. Privat driven verksamhet har därmed större förutsättningar att ”plocka russinen ur kakan”, vilket missgynnar kommunal verksamhet. I samband med entreprenader har personalen möjlighet att välja om de vill följa med till entreprenören eller stanna kvar i kommunal tjänst. Personal kan välja att stanna kvar i staden eller återgå efter tjänstledighet av olika skäl. Till exempel har det enligt SKTF-tidningen nr 12/2008 visat sig att staden förlorar 30 mnkr på att privatisera p-vakterna, eftersom så många inte ville jobba med de privata entreprenörerna. Sjukskriven personal väljer många gånger att vara kvar i kommunen, vilket gör att staden får ökade kostnader för sjukfrånvaro och entreprenören kan anställa friskare medarbetare.

Stadsledningskontoret anser i sitt remissvar att verksamheter och tjänster som staden finansierar ska synliggöras för medborgarna oavsett regiform, så att de kan göra ett bra val. Med detta försvaras exempelvis att de IT-system som tas fram för valfrihetssystemen enbart ska bekostas av kommunen. Uppenbarligen anses medborgarna bara behöva känna till verksamheten i sig och inte privatiseringens pris. Att kommunen nu i högre grad än tidigare ska finansiera de privata företagens marknadsföring genom stadens hemsida är uppenbarligen inte heller något som oroar majoriteten. Utvecklingen gynnar privata företag som får utökade möjligheter att ta ut vinst ur verksamheten. Vi frågar oss varför inte alla relevanta overheadkostnader kan tydliggöras så att de kan debatteras offentligt?

Motionens tredje förslag handlar om att ta fram en modell för hur relevanta overheadkostnader kan införas i alla avtal som tecknas mellan staden och privata utförare utan att inverka på kvaliteten. I flera av remissvaren görs bedömningen att staden inte skulle vinna något på att lägga in overheadkostnader i avtalen med privata utförare, eftersom de i sådana fall skulle höja priserna. Vi konstaterar dock att det är möjligt att göra kvalitetsupphandlingar till fast pris och att staden har infört fasta ersättningar inom äldreomsorgen utifrån omsorgsbehov.

Förslaget att privat drivna verksamheter som finansieras av kommunen ska vara med och betala merkostnader för kommunen på grund av upphandling, tillståndsgivning, valfrihetssystem, uppföljning och ökad beredskap för att ta det yttersta ansvaret vid konkurser och liknande har som syfte att inte övervältra kostnaderna för privatiseringen på skattebetalarna. I grunden vill vi förstås stoppa privatiseringarna och minska vinsterna på välfärdens bekostnad.

Om det trots allt inte skulle vara möjligt att ta fram en modell för hur overheadkostnaden kan tas in i avtalen får staden finna andra vägar. Inom pengfinansierade verksamheter bör exempelvis utredas om det finns möjlighet att införa avgifter för att finansiera de utökade inspektioner som krävs för att kontrollen av privat driven verksamhet ska vara av acceptabel kvalitet och nivå. Självfallet ska avgifter grundas på självkostnadsprincipen. Avgifter för tillsyn kan idag tas ut bland annat för folköls- och tobakstillsyn, så frågan är varför inte avgifter skulle kunna tas ut inom andra områden? Syftet är att hitta en modell för att minska möjligheten att ta ut vinst i välfärdsverksamheter. Andra vägar är att skärpa kvalitetskraven, speciellt på personaltätheten. Alla resurser för exempelvis äldreomsorgen bör gå till de äldre och inte till vinster i företagens fickor. Ett radikalt sätt att minska vinstnivåerna är att avskaffa system som gynnar privata företag,

Intressant att notera i sammanhanget är att Familjebostäder vinnlägger sig om att renodlade konsekvenskostnader vid försäljningar ska belasta den enskilda fastighet som är upphov till följdskostnaden. Det grundläggande resonemanget är att dessa kostnader inte får utgå som en subvention till bostadsrättsföreningar, eller i övrigt belasta kvarvarande hyresgäster i bolaget. I den bemärkelsen säkerställer Familjebostäder att de direkta kostnader som är att hänföra till en fastighetsaffär också belastar köparen i möjligaste mån.

Självfallet anser vi i likhet med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd att kostnader som ensidigt belastar kommunen – exempelvis skolpliktsbevakning och barnomsorgsgaranti – bör regleras i särskild ordning. Hittills har kommunala utförare kompenserats men nu går utvecklingen i motsatt riktning. I samband med 2009 års budget flyttar den borgerliga majoriteten 48 mnkr för barnomsorgsgarantin från kommunens förskolor

till centrala medelsreserven, för att även kunna dela ut dessa pengar till privat drivna förskolor som ansluter sig till barnomsorgskön på Internet. Trots att de privata företagen inte har något juridiskt ansvar för att upprätthålla barnomsorgsgarantin och inte behöver stå till svars inför besvikna föräldrar ska de alltså få del av extrapengar som kommunala förskolor behöver för att kunna ha beredskap att upprätthålla barnomsorgsgarantin. Dessutom kan privat drivna förskolor förlora sitt tillstånd och då har kommunen skyldighet att erbjuda barnomsorg enligt sitt yttersta ansvar.

I teorin ska således lika villkor gälla för kommunalt och privat driven verksamhet som finansieras med offentliga medel, men så är det uppenbarligen inte i praktiken i Stockholms stad. Mot den bakgrunden är det inte svårt att förstå att den borgerliga majoriteten inte vill att kostnaderna för privatiseringen ska visas upp för stockholmarna.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2008:12) av Ann-Margarethe Livh m.fl. (v) om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen avslås.

Stockholm den 22 oktober 2008

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Tomas Rudin, Roger Mogert och Malte Sigemalm* (alla s) med hänvisning till reservationen av (s) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Ann-Margarethe Livh m.fl. (v) föreslår i en motion att låta upphandlade företag betala för privatiseringen. I motionen ifrågasätts om det är rimligt att ökade kostnader för genomförande av stadens konkurrenspolicy enbart ska belasta kommunens kassa. Som exempel på de kostnader motionärerna avser nämns bland annat löpande kostnader för uppföljning av avtal, framtagande av IT-stöd samt kostnader för upphandlingsprocessen. Vidare konstateras i motionen att ett stort utredningsarbete att ta fram kundvalsmodeller har genererat nya administrativa kostnader samt att det inom stadsledningskontoret har inrättats en ny avdelning, Förnyelseavdelningen, som innehåller ett särskilt avknoppningskansli, en enhet för upphandling och konkurrens och en valfrihetsenhet.

Motionärerna föreslår med anledning av ovan anförda att:

Stadens fasta och löpande kostnader för att genomföra majoritetens konkurrenspolicy, däribland kostnaderna för upphandling, personal, IT, lokaler m.m., kartläggs.

Att en overheadkostnad räknas ut för den del av kommunens verksamhet som offentligt finansierad privat ska betala för att lika villkor ska gälla.

Att en modell tas fram för hur denna overheadkostnad, utan att inverka på kvaliteten, kan införas i alla avtal som tecknas mellan staden och privata utförare.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och barnnämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd samt Svenska Bostäder AB och AB Familjebostäder. Svenska Bostäder AB har ej svarat på remissen.

Sid.

Stadsledningskontoret
Idrottsnämnden
Utbildningsnämnden
Äldre- och barnnämnden
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
Farsta stadsdelsnämnd
Norrmalms stadsdelsnämnd
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
Skärholmens stadsdelsnämnd
Älvsjö stadsdelsnämnd
AB Familjebostäder

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige har vid flera tillfällen fastslagit att valfrihet och mångfald ska öka. I budget för 2007 beslutas att inom flera av de verksamheter som berör invånarna allra mest ska system för att underlätta valfriheten införas. Av budget för 2007 framgår också att staden ska stimulera tillkomsten av fler alternativ inom en rad medborgarnära områden. Inriktningen fastslås i budget för 2008, i vilken utvecklad och förbättrad kvalitet och valfrihet beslutas utgöra ett av tre stadens inriktningsmål. Även i Vision 2030, som kommunfullmäktige beslutade anta i juni 2007 (dnr 311-4678/2005, 109-4181/2006), understryks att offentligt finansierad service ska baseras på valfrihet och mångfald. Vidare har kommunfullmäktige i mars 2007 antagit policys för upphandling och konkurrensutsättning (dnr 125/4310/2006), av vilka det bland annat framgår att all verksamhet som inte är myndighetsutövning eller strategiska ledningsfunktioner ska upphandlas i konkurrens eller erbjudas medborgarna genom valfrihetssystem. Stadens organisation har anpassats och åtgärder har vidtagits i syfte att genomföra av kommunfullmäktige fattade beslut enligt ovan. Det är en följd av den demokratiska processen.

Vad gäller mer specifika frågor/ aspekter som motionärerna tar upp, avseende kostnader för uppföljning upphandling, IT-stöd mm vill stadsledningskontoret anföra följande:

All verksamhet, såväl sådan som drivs i egen som i enskild regi, skall följas upp, avseende kvalitet, ekonomi etc. Att separat lyfta fram och redovisa kostnader för uppföljning av upphandlad verksamhet, men inte kostnader för uppföljning av stadens egen verksamhet är sannolikt möjligt, men stadsledningskontoret ställer sig tveksam till en sådan särredovisning då den kommer att vara svår att få underlag till. Flera verksamheter har under många år upphandlats och inte någon gång har särredovisning lämnats. Nämnder och bolag har anpassat sig efter befintliga strukturer och gällande beslut, vilka varierar över tid.

Motsvarande förhållande gäller, enligt stadsledningskontoret, de kostnader som upphandlingsprocessen genererar. Staden har alltid behov av att genomföra upphandlingar. Valet står mellan att handla upp drift av verksamhet (s k verksamhets- eller entreprenadupphandling) eller varor och tjänster till den egna verksamheten (försörjningsupphandling). Verksamhets- och försörjningsupphandling fungerar i hög utsträckning som kommunicerande kärl, det vill säga: om fler verksamheter upphandlas minskar behovet av försörjning och vice versa.

Det ligger alltid i stadens intresse att förbättra och tydliggöra verksamheten, oavsett i vilken regi den drivs. De IT-system som tas fram inför valfrihetssystemet, till exempel, syftar till att utveckla verksamheten och underlätta för stadens medborgare. Den verksamhet och de tjänster, oavsett regiform, som staden tillhandahåller och finansierar ska synliggöras för medborgaren, så att denne ska ges förutsättningar att göra ett bra val.

Staden är alltid skyldig att hushålla med skattemedel och det är viktigt att medborgarna ges insyn i stadens ekonomi. Befintliga former för redovisning är i nuläget de mest ändamålsenliga. Budget, tertialrapporter, verksamhetsplaner, bokslut, uppföljning av nyckeltal mm ger en god bild av hur stadens resurser disponeras och kostnader följs upp. Att i syfte att ta fram en overheadkostnad för konkurrenspolicyn bryta ut de delar som motionärerna föreslår ger, som stadsledningskontoret anför ovan, inte en komplett bild av de ekonomiska effekterna av den av kommunfullmäktige beslutade inriktningen.

Stadsledningskontoret föreslår att föreliggande tjänsteutlåtande, med ovanstående synpunkter, överlämnas som svar på motionen.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 april 2008

att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut

att föreslå att motionen avslås

att därutöver anför

Det är viktigt att påtala att anledningen till att offentlig verksamhet konkurrensutsatts är att medborgarna ska kunna välja bland olika alternativ för att på så sätt tillgodogöra sig en så uppskattad tjänst som möjligt. Alla människor har olika behov och preferenser. Det gör att en enda utförare knappast kan uppfylla alla olika önskemål. Vår politik utgår från den enskilde medborgaren och därför är konkurrensutsättning i grunden något positivt.

Reservation anfördes av vice ordförande Jari Visshed m.fl. (s) till förmån för sitt förslag till beslut, *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Mehdi Oguzsoy (v) till förmån för sitt förslag till beslut, *bilaga 1*.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Det ankommer på nämnderna, eller annat beslutande organ, att ge förvaltningarna upplysning om de förutsättningar som skall gälla vid entreprenad drift ("konkurrensutsättning"). Är det besparingar som är drivkraften bakom entreprenad drift, torde priset vara en tungt vägande faktor vid anbudsutvärderingar. Är det i stället en mång-

fald av olika aktörer, verksamhetsidéer etc. som önskas, kanske inte kostnadsfrågan är den mest avgörande. Syftar upphandlingen till att söka knyta till sig kompetens som saknas inom den egna organisationen, kan priset kanske komma långt ner bland utvärderingskriterierna; o.s.v.

Oavsett vilken den främsta drivkraften för entreprenaddrift är, kommer emellertid kostnadsfrågan – bl.a. kostnader för själva upphandlingen, uppföljning av entreprenaden, dennas replierande på förvaltningens resurser i olika avseenden, samt entreprenörens ersättning för uppdraget, liksom personalkostnader (omplaceringar, övertalighet etc.) i följd av entreprenaddriften – att bli av stor betydelse för den upphandlande nämnden. För att anbudens skall kunna jämföras med varandra och för att anbudens kostnadsförmåga gentemot fortsatt förvaltningsdrift skall kunna bedömas riktigt, måste nyssnämnda kostnader kunna beräknas på ett relevant sätt.

Det är förvaltningens uppfattning att sådana kostnadsberäkningar kan vara svåra att göra. Men de är nödvändiga, när anbud skall jämföras, dels sins emellan, dels i förhållande till förvaltningsdriften. För att få fram en relevant och praktiskt användbar formel (vilket torde förutsätta användande av vissa schabloner) för dylika kostnadsberäkningar, vore det – enligt förvaltningens mening – av stort värde om kommunfullmäktige beslöt uppdraga åt stadsledningskontoret att i den riktningen vidareutveckla den vägledning för totalkostnadsberäkningar som har framtagits.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 april 2008

att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut,
att uttala att motionen bör avstyrkas,
att därutöver anföra:

Enligt Stockholms stads upphandlingspolicy ska verksamhet som inte utgör myndighetsutövning eller strategiska ledningsfunktioner antingen upphandlas i konkurrens eller erbjudas medborgarna genom valfrihetssystem. Valfrihetssystem, avknoppningar och en mångfald av utförare innebär ökade förutsättningar för en individualiserad offentlig service med utgångspunkt i respekten för den enskilda stockholmarens självbestämmande och preferenser.

Målsättningen med upphandling och avknoppning är i första rummet större valfrihet för den enskilde och en ökad mångfald av utförare, men också att kvaliteten ska förbättras genom att den enskilde själv kan välja den verksamhet som kvalitetsmässigt svarar mot de individuella förväntningarna. Det vore orimligt att belasta enskilda utförare med kostnader för att staden inför valfrihetssystem eller genomför upphandlingar som beslutats i god demokratisk ordning. Tvärtom är det ur ett kvalitets- och uppföljningsperspektiv viktigt att krav på och förutsättningar för utförarna är desamma oavsett huvudmannas-

kap.

Det är i sammanhanget viktigt att understryka det faktum att alla människor har olika behov och preferenser. Det gör att en enda monopolistisk utförare knappast kan uppfylla alla skiftande önskemål inom utbildningsnämndens område. Stadshusmajoritetens politik utgår från den enskilde medborgaren. I den politiken är konkurrensutsättning ett medel för ökad kvalitet och individanpassning i stadens verksamheter och därmed något genuint positivt. Alternativa utförare och den dynamik dessa medför har utgjort den enskilt mest vitaliserande faktorn på skolområdet de senaste femton åren.

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m fl (s) och ledamoten Inger Stark (v) mot nämndens beslut i enlighet med *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Per Olsson (mp) mot nämndens beslut till förmån för eget yrkande att ärendet skulle överlämnas utan eget ställningstagande.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 10 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen tolkar att förslagsställarnas yrkanden gäller overheadkostnader som genereras med anledning av de planeringar rörande konkurrensutsättning som kommunfullmäktige (KF) begär från alla stadens nämnder, i de så kallade aktivitetsplanerna.

Förvaltningen bedömer att om de förslag/krav som framförs i motionen kan genomföras inte kommer att ge några ekonomiska fördelar för staden. Att i avtal villkora ersättning för stadens overheadkostnader från leverantörer leder med automatik till att anbudsläggare kalkylerar med denna kostnad i priset som lämnas i anbudet. Det ger enligt förvaltningens mening inga ekonomiska fördelar.

Förvaltningen har inte gjort någon närmare analys huruvida det är möjligt att ställa denna typ av ekonomiska krav i upphandlingar men ställer sig tveksam till om de står i samklang med intentionerna i Lagen om Offentlig Upphandling (LOU). I nya LOU finns det tydligt fastställda principer kring likabehandling, ickediskriminering, ömsesidigt erkännande mm av företag som lägger anbud på offentlig verksamhet. Dessa principer är grundläggande för hur upphandlingar av offentlig verksamhet ska utformas. Dessa principer är lika och gäller för alla länder inom den Europeiska Unionen (EU).

Ca 30 % av Stockholms stads årliga budget dvs. motsvarande ca 10 mdr kr används för att köpa varor och tjänster från externa leverantörer. Detta ställer stora krav på kompetens och erfarenhet hos de organisationer och tjänstemän som ska hantera alla de avtal som följer av upphandlingar.

Förvaltningen anser att det är viktigt att det utvecklas kompetens och erfarenhet både

på de lokala enheterna och vid central förvaltning i processer som rör inköp och upphandling. Förvaltningen genomför under våren 2008 en stor satsning på att utveckla kompetensen vid enheterna och utbildar ca 150 administrativt ansvariga på enheterna i dessa frågor. Vid central förvaltning arbetar två tjänstemän med övergripande samordning av verksamheten kring upphandling i förvaltningen dels som stödfunktioner gentemot enheter och avdelningar och dels med uppgifter som bl. a. genereras av nämndens aktivitetsplan.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 april 2008

att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut,

att uttala att motionen bör avstyrkas,

att därutöver anföra:

En av målsättningarna för staden är att verksamhet som inte är myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner ska upphandlas i konkurrens eller erbjudas medborgarna genom valfrihetssystem. Valfrihetssystemet innebär ökade förutsättningar för en individualiserad äldreomsorg med utgångspunkt i respekten för äldre människors integritet och självbestämmande. Målet är ökad valfrihet för den enskilde och att mångfalden av utförare ska öka, men också att kvaliteten ska förbättras genom att den enskilde själv kan välja den verksamhet som har en god kvalitet. Det vore orimligt att enskilda utförare skulle betala för att staden inför ett valfrihetssystem som beslutats i demokratisk ordning. Det är tvärtom så att det ur ett kvalitets- och uppföljningsperspektiv är viktigt att krav och förutsättningar för utförarna i ett valfrihetssystem måste vara samma oavsett regiform.

Det är viktigt att påminna om att alla människor har olika behov och preferenser. Det gör att en enda utförare knappast kan uppfylla alla olika önskemål. Vår politik utgår från den enskilde medborgaren och därför är konkurrensutläggning i grunden något positivt.

Reservation anfördes av vice ordföranden Leif Rönngren m.fl. (s) och Eivor Karlsson (mp) då de yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Reservation anfördes av ledamoten Margareta Johansson (v) i enlighet med *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 17 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunen ansvarar för vård och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning som regleras i socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Hur kommunen väljer att utföra vård- och omsorgsinsatserna har dock förändrats under de senaste decennierna. Den offentliga sektorns roll som utförare av omsorgstjänster har diskuterats och betydelsen av alternativa utförare har betonats. Under perioden har en viss marknadsorientering av kommunernas verksamhet ägt rum. Nya styrformer har införts såsom utförarmodeller, resultatenheter och prestationsbaserade ersättnings-system. Med såväl ekonomiska som ideologiska argument har konkurrensprövning av verksamheter uppmuntrats och alternativa driftformer har ökat i omfattning. Den ökade marknadsanpassningen av äldreomsorg som inleddes i början av 1990-talet utgick både från konsument- och producentperspektiv. Målsättningen var att brukarna skulle få möjlighet att välja mellan olika utförare, såväl kommunala som privata, utifrån kvalitetsaspekter och differentierat innehåll. Efterhand har antalet kommuner som tillämpar kundvalssystem successivt ökat (Betänkande av Valfrihetsutredningen, SOU 2008:15).

Som nämns ovan är kundvalssystem och konkurrensutsättning i grunden en politiskt ekonomisk och ideologisk frågeställning och därmed inget som äldreförvaltningen tar ställning till. Däremot vill äldreförvaltningen ur ett kvalitets- och uppföljningsperspektiv betona vikten av att krav och förutsättningar för utförarna i ett valfrihetssystem måste vara desamma oavsett regiform. Som till exempel kan nämnas det ersättningssystem för vård- och omsorgsboenden som kommunfullmäktige beslutat om. Ersättningssystemet består av en fast ersättning i tre nivåer som grundar sig på den enskildes vård- och omsorgsbehov. Till skillnad mot tidigare kommer alla utförare, oavsett regi-form, att ersättas enligt samma ersättningsmodell. Enligt äldreförvaltningens bedömning innebär detta en ökad likställighet när det gäller de olika regiformernas villkor och förutsättningar.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2008 att som svar på remissen överlämna och åberopa stadsdelsförvaltningens svar.

Reservation anfördes av Leif Larsson (v) till förmån för avslag till förvaltningens förslag och bifall till förslaget i motionen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14

april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Det går att kartlägga de kostnader för personal, konsulter, IT-system, lokaler och annat som uppstår till följd av genomförandet av stadens policy för upphandling och konkurrens.

Staden köper varje år varor, tjänster och verksamhetsdrift för ansevärda belopp. Upphandlingsverksamheten omfattar dels upphandling till staden egna verksamheter och dels upphandlingar av verksamheter. Stadens policy att konkurrensutsätta all verksamhet som inte är myndighetsutövning eller strategisk ledningsfunktion medför visserligen att fler upphandlingar av verksamhetsdrift genomförs än tidigare. Förvaltningen tar inte ställning till i vilken grad införande av kundvals-system och konkurrensutsättningar innebär merkostnader för staden, en sådan frågeställning berör ett politiskt ställningstagande.

När det gäller overheadkostnader, d.v.s. kostnader för administrativa funktioner, stabsfunktioner och servicefunktioner som betjänar kommunal verksamhet, är det förvaltningens uppfattning att kostnaderna minskar i takt med att verksamhet konkurrensutsätts och övergår till privata utförare; sådan övergång innebär lägre personal-kostnader och lägre lokalkostnader för staden.

Att överföra kostnader för genomförande av stadens policy för upphandling och konkurrensutsättning på leverantörer torde vara förenat med betydande svårigheter, om det ens är juridiskt möjligt. Staden får ta ut avgifter för vissa tjänster och nyttigheter, t.ex. bygglov, färdtjänst, va-försörjning, renhållning, tillhandahållande av uppställningsplats för fordon m.m. Dessa avgifter tas ut enligt självkostnadsprincipen. Stadens upphandlingsverksamhet är enligt förvaltningens uppfattning en strategisk ledningsfunktion som inte kan avgiftsbeläggas, utan bör som sådan finansieras av stadens egna medel.

Det finns ytterligare hinder för uttagande av en särskild overheadavgift av upphandlade leverantörer. Offentlig upphandling ska enligt lag göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och i övrigt genomföras affärsmässigt. Det är inte förenligt med begreppet affärsmässighet att vid upphandling av tjänster ställa krav eller villkor som ligger vid sidan av den aktuella tjänsten, exempelvis betalning av kostnader för upphandlingens genomförande.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2008 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Vad gäller den kostnadsutveckling som vänsterpartiet gör gällande och som följer av den nya policyn, så har detta inte resulterat i nya anställningar inom Farsta stadsdelsförvaltning. Således har den nya policyn ej genererat direkta ökade kostnader för för-

valtningen i sin helhet.

Förvaltningen medger att ett visst merarbete har den nya policyn genererat vad gäller exempelvis erforderlig information och rådgivning. Samtidigt konstaterar förvaltningen att den nya policyn har väckt både engagemang och intresse hos såväl medarbetare som allmänheten generellt. Policyn kan även i viss mån sägas ha bidragit till en ökad kvalitet i de tjänster som förvaltningen erbjuder sina medborgare.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att som svar på remissen återöppna och överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordföranden Lars Arell m.fl. (s) och ledamoten Yildiz Kafkas (mp), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamoten Hans Enroth (v) som ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat att tillstyrka motionen av Ann-Margarethe Livh m.fl. (v).

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Den offentliga sektorns roll som utförare av tjänster och insatser av olika slag har, liksom frågan om den enskildes möjligheter att välja vem som ska tillhandahålla tjänsten eller utföra insatsen, debatterats livligt under senare år. Landets kommuner och landsting har också valt att organisera sin verksamhet och utföra det uppdrag de ålagts på olika sätt.

Enligt *Stockholm stads policy för konkurrens och valfrihet* är det stadens ansvar att se till att stockholmarna får mesta möjliga service för sina skattepengar. All verksamhet som inte är myndighetsutövning eller strategiska ledningsfunktioner ska upphandlas i konkurrens eller erbjudas brukarna genom valfrihetssystem. Upphandling i konkurrens och införandet av valfrihetssystem syftar till ökad valfrihet, kvalitetsutveckling och kostnadseffektivitet.

De overheadkostnader som nämns i motionen är den typ av kostnader som normalt uppstår i samband med all konkurrensutsättning och upphandling. Det finns dock anledning att framhålla att det, för såväl staden som beställare som för anbudsgivare/utförare, uppstår kostnader både i anslutning till själva upphandlingen och se-

dan eventuella avtal ingåtts. I många fall måste anbudsgivaren exempelvis anlita konsulter för att kunna lägga anbud och delta i anbudstävlan.

Förvaltningen kan inte bedöma i vilken utsträckning stadens kostnader för upphandling kan kompenseras av ökad kostnadseffektivitet, högre kvalitet och ökad valfrihet för brukaren. De kostnader som uppstår för både beställare och anbudsgivare/utförare i samband konkurrensutsättning och som en följd av genomförd upphandling kan också ses som det ”pris” parterna måste betala för att nå en önskad uppgörelse. Förvaltningen vill i detta sammanhang påpeka att staden har kostnader för t.ex. uppföljning även för den verksamhet som bedrivs i egen regi.

Konkurrensutsättning och kundvalssystem är i grunden en politisk och ideologisk fråga och förvaltningen tar därför inte ställning till de förslag som Ann-Margarethe Livh m.fl. (v) lagt fram.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 maj 2008 att överlämna och återopa stadsdelsförvaltningens svar på remissen.

Reservation anfördes av ledamoten Gunilla Bhur m.fl. (v) med hänvisning till eget förslag, *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Varje sund affärstransaktion kännetecknas av att bägge parter, både köpare och säljare, tillförs ett mervärde eller en uppnådd nytta genom transaktionen. För att kunna genomföra en affärstransaktion krävs oftast någon form av resursuppooffring genom att ta sig till en marknadsplats, informera sig om vad marknaden har att erbjuda i form av varierat utbud när det gäller priser och kvaliteter, att etablera sig på en marknadsplats, att eventuellt upprätta kontrakt, att eventuellt anlita en mäklare/konsult, att eventuellt försäkra sig etc. Denna typ av transaktionskostnader förekommer hos såväl köpare som säljare och påverkar naturligtvis nettovärdet/nyttan av transaktionen för de parter som genomför ett avtal. Men avtalet genomförs inte om nettovärdet/nyttan för en part blir negativt. Transaktionskostnaderna kan inte långsiktigt övervältras på motparten utan att negativt påverka priset.

Förvaltningen kan konstatera att staden årligen köper varor och tjänster av externa leverantörer för cirka 10 miljarder kronor per år, vilket utgör ca 30 procent av kommunfullmäktiges budget för staden. Vid mitten av 1990-talet uppgick nämnda andel till ca 25 procent. Trenden inom staden är således att andelen köpta varor och tjänster ökar samtidigt som andelen personalkostnader och andelen lokalkostnader minskar som andel av de samlade kostnaderna. Andelen egenregiverksamhet minskar samtidigt som andelen ”köpt” verksamhet ökar.

Förvaltningen uppfattar att det under en lång följd av år har varit en allmänt uppfattad mening att ökad konkurrens och en ökad andel köpt verksamhet inom stadens "hårda" eller tekniska verksamheter leder till lägre kostnader alternativt högre kvalitet.

Förvaltningen kan konstatera att tanken bakom den konkurrensutsättning av olika delar av stadens icke myndighetsutövande "mjuka" verksamheter som pågått och pågår också är att detta i slutändan genom ökad konkurrens leder till lägre kostnader, högre kvalitet och/eller ökad valfrihet för brukarna. Så förväntas ske vare sig det gäller utbildning eller vård och omsorg. Målsättningen är att brukarna ska få möjlighet att välja mellan olika utförare, såväl kommunala som enskilda, utifrån kvalitet och differentierat innehåll. Detta förutsätter att ersättningssystemen till de olika utförarna är neutralt utformade oavsett regiform. Antalet kommuner som tillämpar kundvalssystem har successivt ökat. Inom staden regleras arbetet med konkurrensutsättning av policyn för konkurrens och valfrihet samt stadens upphandlingspolicy. Förvaltningen kan samtidigt konstatera att det inte råder politisk enighet inom staden om denna uppfattning. Motionärernas yrkanden synes gälla den konkurrensutsättning som kommunfullmäktige uppmanar alla stadens nämnder till inom ramen för de s.k. aktivitetsplanerna.

Förvaltningen kan inte självständigt bedöma om de krav som framförs i motionen är förenliga med intentionerna i Lagen om Offentlig Upphandling (LOU). I LOU finns tydligt fastlagda principer kring likabehandling, icke-diskriminering m.m. på de företag som lämnar anbud på offentlig verksamhet. Dessa principer är grundläggande för hur upphandlingar av offentlig verksamhet ska utformas. Dessutom är de lika och gäller för alla länder inom EU. Även om de redovisade kraven skulle vara förenliga med LOU anser förvaltningen att inte bara den ena partens transaktionskostnader kan medräknas och dessutom belasta den andra parten. Om så sker uppstår inte konkurrens på lika villkor. Är det så att den ena parten ensidigt har vissa kostnader, såsom t.ex. för skolpliktsbevakning och barnomsorgsgaranti eller beskattning, bör detta regleras i särskild ordning – vilket också, som motionärerna noterat, redan sker.

Motionärerna anför att kostnaderna för stadens "privatiseringsprogram" måste kartläggas och redovisas för stockholmarna. Förvaltningens uppfattning är således att oavsett om transaktionskostnaderna kartläggs eller inte kan de inte belasta entreprenören. Förvaltningen anser inte att det ankommer på den att bedöma det lämpliga i att kartlägga och redovisa de nämnda kostnaderna.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 april 2008

att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till remissvar

att därutöver anföra följande:

Det är alltid bra att kostnader som uppstår i de kommunala processerna tydligt redovisas för medborgarna. När det gäller transaktionskostnader, som det talas om i motionen, uppstår sådana oavsett i vems regi verksamheten bedrivs – kommunens egen eller privat entreprenör. Som förvaltningen framhåller är det inte kommunens uppdrag att påverka vinsterna hos de privata företagen, utan ge kommuninvånarna så bra och effektiv verksamhet som möjligt.

Om motionens intentioner följdes finns också en risk för att småföretag helt avstår från att lägga anbud ifall de påförs kostnader enligt den föreslagna modellen. Det skulle varken gagna sund konkurrens eller medborgarna.

I sammanhanget bör också de sociala företagens roll framhållas – de driver inte sin verksamhet i vinstsyfte, och skulle inte heller vara betjänta av den typ av extra kostnader som föreslås i motionen.

Reservation anfördes av ledamoten Liliane Svensson (s) samt vice ordföranden Margaretas Johansson (v) till förmån för eget förslag till beslut, *bilaga 1*

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens samtliga kostnader redovisas enligt Lagen om kommunal redovisning och Regler för ekonomisk förvaltning, där efterfrågade kostnadsposter finns att erhålla från befintliga redovisningssystem.

Under senaste decennierna har det skett förändringar inom offentliga sektorn. Rollen som utförare av verksamhet har diskuterats och betydelsen av alternativ har betonats. Både ekonomiska och ideologiska skäl har lett till konkurrensprövning av verksamheten och alternativa driftsformer har ökat i omfattning. En målsättning har varit att brukarna skall få möjlighet att välja mellan olika utförare, både privata och kommunala, samt att konkurrensen ska utveckla och effektivisera verksamheten.

Staden har att följa Lagen om Offentlig Upphandling vid upphandling. Upphandlingar ska skötas rättssäkert och professionellt av staden, som sedan många år har upphandlare anställda både centralt och vid förvaltningar och bolag. I stadens policy för upphandling och konkurrens anges att hänsyn ska tas till overheadkostnader och avtalsuppföljning redan vid planering av upphandling och formulering av förfrågningsunderlaget.

Den verksamhetsansvariga nämnden har ett ansvar för att all verksamhet bedrivs i enlighet med gällande lag och de mål, riktlinjer och kvalitet kommunfullmäktige och nämnden beslutat. Det gäller oavsett om verksamheten drivs i egen regi eller genom avtal med upphandlad entreprenör. Det kontrollsystem som finns bl a i Kommunallagens bestämmelser ska garantera att så är fallet (6 kap 7§ Kommunallagen). Transaktionskostnader uppstår oavsett om verksamhet bedrivs i egen regi eller upphandlas i

konkurrens. Det kommunala uppdraget är ej att påverka vinstmarginaler hos privata företag utan att ombesörja en så kvalitativ och kostnadseffektiv verksamhet som möjligt. Det väsentliga för myndigheten är att följa upp verksamhet, ekonomi och kvalitet, att tillse att brukarna får den verksamhet till de kvalitéer som avtalats om.

I motionen föreslås att privata företag ska påföras samtliga kostnader för upphandlingen. Det framgår inte om det är samtliga anbudsgivare som ska påföras kostnaderna eller endast den entreprenör som vinner anbudet. Om samtliga anbudsgivare påförs kostnader kan man anta en minskning av inlämnade anbud, åtminstone från små företagare, vilket skulle slå ut t ex avknoppade företag som inte har så stora vinstmarginaler. I slutänden är det ytterst kunden som påverkas av kostnaderna/priset.

Just nu remissbehandlas ett nytt lagförslag, Lag om Valfrihet (LOV), som är ett förslag på valfrihetssystem när det gäller vård, omsorg och service inklusive särskilt boende för äldre och funktionsnedsatta. Den nya lagen syftar till att öka valfriheten och inflytandet för äldre och personer med funktionsnedsättning, samt främja en mångfald av utförare och förenkla tillämpningen av upphandlingslagstiftningen. Den förenklade upphandlingsprocessen kommer förhoppningsvis att leda till minskad byråkrati.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att som svar på remissen överlämna och återropa stadsdelsförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande gjordes av Maj-Len Eklund (v), *bilaga 1*.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt Stockholms stads *policy för konkurrens och valfrihet* är det stadens ansvar att tillse att stockholmarna får mesta möjliga service för sina skattepengar. Syftet med upphandling och konkurrens och valfrihetssystem är att öka valfrihet, kvalitetsutveckling och kostnadseffektivitet.

Staden ska enligt Stockholms stads *upphandlingspolicy* sträva efter att uppfattas som en bra och attraktiv kund för leverantörer i syfte att på lång sikt upprätthålla en god konkurrens och erhålla goda affärsvillkor i sina upphandlingar.

I aktuell motion anföras att konkurrensutsättning kostar och att de företag som upphandlas ska betala för "sin" del av dessa kostnader för att lika villkor ska gälla för offentligt och enskilt driven verksamhet. De kostnadsposter som beskrivs i motionen är gängse kostnader för att upphandla och följa upp entreprenadavtal och behöver därför inte kommenteras.

Det finns dock anledning konstatera att samspelet mellan beställare och utförare i att

nå en affärsuppgörelse ger upphov till transaktionskostnader. Det betyder att beställaren får kostnader för att genomföra och vidmakthålla sitt köp av tjänsten i fråga, liksom utföraren får kostnader för att delta i anbudstävlan och genomföra avtalad uppföljning av tjänsten. Transaktionskostnaderna är således den satsning som vardera part måste göra och själv bekosta för att nå och fullfölja en önskad uppgörelse. När dessa kostnader kan motiveras med uppnådd nytta för båda parter träffas avtal. Således har staden genom antagna policies slagit fast att transaktionskostnaderna kan motiveras med att stockholmarna får mesta möjliga service för sina skattepengar.

Motionärerna anför vidare att kostnaderna för stadens s.k. privatiseringsprogram måste kartläggas och redovisas för stockholmarna. Enligt motionärerna ska dessutom dessa kostnader räknas ut och tas in i avtalsvillkoren. Förvaltningens kommentar till det anförda är att oavsett om transaktionskostnaderna kartläggs eller inte kan de inte tas ut av entreprenören. På motsvarande sätt kan inte heller entreprenören ta ut sina kostnader för att delta i anbudstävlan av staden. I övrigt ankommer det inte på förvaltningen att bedöma det lämpliga i att kartlägga och redovisa aktuella kostnader för stockholmarna.

AB Familjebostäder

AB Familjebostäders tjänsteutlåtande daterat den 24 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

AB Familjebostäder har erbjudits möjlighet att senast den 30 april 2008 besvara motion av Ann-Margarethe Livh m.fl. (v) om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen. Med anledning av detta anför bolaget följande, vilket kommer att anmälas i bolagets styrelse i efterhand.

Familjebostäder anser att en verksamhet alltid ska kunna redogöra för nedlagda kostnader. Sådana kartläggningar kan sägas vara än mer väsentliga inom en kommunkoncern. Familjebostäder rapporterar kontinuerligt till moderbolaget utifrån gällande uppföljningsdirektiv, bl.a. genom stadens integrerade ledningssystem (ILS).

Frågan i motionen som rör bostadsbolagen gäller försäljningarna av hyresfastigheter till bostadsrättsföreningar. I denna del kan konstateras att staden har valt att centralisera organisationen.

Stockholms Stadshus AB har det övergripande ansvaret för hela ombildningsprocessen. Moderbolaget utfärdar generella direktiv samt följer upp och utvärderar tillämpningen av direktiven kontinuerligt. Stockholms Stadshus AB ansvarar också för den övergripande informationsstrategin, övergripande stöd och rådgivning kring bostadsrättsombildning samt målgruppsinriktade informationsinsatser. Familjebostäder ansvarar för generell information till hyresgästerna i enlighet med den av moderbolaget fastställda informationsstrategin.

Även i direkt operativa avseenden har Stockholms Stadshus AB påtagit sig ett ansvar, bl.a. genom att beställa och mottaga värderingar i de enskilda ärendena. Dessutom, vilket anges i de skriftliga direktiven, skall bostadsbolagen stämma av varje ombildningsärende med moderbolaget för att säkerställa en likvärdig tillämpning av direktiven.

Mot denna bakgrund kan konstateras att Familjebostäder inte har kännedom om de totala kostnader som uppstår inom ramen för de upphandlingar som administreras av Stockholms Stadshus AB. Kostnaderna omfattar t.ex. utredningar eller informationsinsatser som beställs eller uppdras åt externa konsulter. Kostnader som är att hänföra till de värderingar som görs för varje enskild fastighet är också upphandlade centralt. Stockholms Stadshus AB fördelar i efterhand och vid årets slut de kostnader som skall belasta respektive bostadsbolag. Dessa kostnader belastar således inte bostadsrättsföreningarna utan ankommer på säljaren att svara för.

I övrigt kan nämnas att Familjebostäder i linje med styrelsens beslut vinnlägger sig om att renodlade konsekvenskostnader som kan uppkomma vid försäljningar skall belasta den enskilda fastighet som är upphov till följdkostnaden. Det grundläggande resonemanget är att dessa kostnader inte får utgå som en subvention till bostadsrättsföreningar, eller i övrigt belasta kvarvarande hyresgäster i bolaget. I den bemärkelsen säkerställer Familjebostäder att de direkta kostnader som är att hänföra till en fastighetsaffär också belastar köparen i möjligaste mån.

RESERVATIONER M.M.

Idrottsnämnden

Reservation anfördes av vice ordförande Jari Visshed m.fl. (s) till förmån för sitt förslag till beslut:

Bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Reservation anfördes av Mehdi Oguzsoy (v) till förmån för sitt förslag till beslut:

tillstyrka motionen av Ann-Margrethe Livh m.fl (v)

samt vill därutöver anföra följande:

Motionen tar upp en mycket viktig fråga för stadens nämnder. I fråga om upphandling av idrottsnämndens verksamhet innebär detta kostnader som i dagsläget belastar nämnden och som vi inte får tillbaks när ett företag tecknar avtal för drift av våra verksamheter eller som i fråga om ett antal simhallar, när upphandlingen avbryts för att anbudet är för dåliga.

Vi har inget emot att, som idrottsförvaltningen föreslår, staden centralt upprättar en modell för att kartlägga kostnader och hur upphandlade företag ska kunna belastas för detta. Att alla nämnder arbetar på samma sätt är enbart positivt.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m fl (s) och ledamoten Inger Stark (v) mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

1. Utbildningsnämnden tillstyrker motionen
2. Därutöver vill vi framföra följande.

Lika villkor ska gälla för kommunal och privat verksamhet som är finansierad av offentliga medel, men så är det inte i praktiken och ytterligare begränsningar är tyvärr att vänta enligt den statliga utredningen Bidrag på lika villkor (SOU 2008:8).

Enligt lag har kommunen det yttersta ansvaret och måste därför betala kostnader som de privata företagen slipper. En del av dessa kostnader kompenseras genom skolpliktsavdrag och ersättning för barnomsorgsgarantin.

Andra kostnader står kommunen helt för, exempelvis uppbyggnad och administration av det nya datorbaserade kösystemet inom förskoleverksamheten och kostnader för att

lägga ut information om privata verksamheter på stadens hemsida. Dessutom svarar kommunen för den löpande uppföljningen av privata förskolor, den kommunala uppföljningen av skolorna samt uppföljningen av upphandlade verksamheter inom vuxenutbildningen.

I takt med att det blir fler privata förskolor, grundskolor, gymnasieskolor samt privat driven vuxenutbildning kommer behovet av uppföljning att öka. Därmed kommer kommunens kostnader att öka utan att det idag finns möjlighet att låta företagen betala kostnaderna.

Förvaltningen bedömer att staden inte skulle få några ekonomiska fördelar av att lägga in overheadkostnader i avtalen med privata utförare, eftersom de i så fall skulle höja priserna. Om det inte är möjligt att göra, får staden finna andra vägar. Exempelvis bör staden utreda möjligheter att införa avgifter inom pengfinansierade verksamheter för de utökade inspektionerna som krävs för att kontrollen ska vara av acceptabel kvalitet och nivå.

Det är därutöver av stor vikt att stadens alla fasta och löpande kostnader för privatiseringen kartläggs och redovisas för stockholmarna, så att de kan jämföra de ökade kostnaderna i relation till kvaliteten i den privata verksamhet som bedrivs för skattepengar.

Äldrenämnden

Reservation anfördes av ledamoten Margareta Johansson (v) i enlighet med följande

Vi delar äldreförvaltningens uppfattning om att det ska råda likställighet mellan kommunala och privata utförare och det är också bakgrunden till att vi har lagt motionen. Den fasta ersättningen i tre nivåer som kommer att betalas ut till vård- och omsorgsboendena ökar likställigheten mellan enskilda äldreboenden, men tar ingen hänsyn till kommunens övergripande kostnader för konkurrensutsättningen. Inte heller tas hänsyn till kommunens yttersta ansvar att erbjuda vård- och omsorgsboende om en privat utförare går i konkurs.

Den fasta ersättningen tar inte heller hänsyn till de ökade kostnaderna för att regelbundet upphandla och följa upp entreprenader eller till de ökade kostnaderna för de stödprocesser som krävs för att äldre ska få plats på ett vård- och omsorgsboende.

Biståndshandläggarna ska även informera de äldre om vilka privata utförare som finns, men de betalar inte för den servicen. Stadens köhanteringssystem omfattar även privata utförare men systemet administreras och betalas helt och hållet av kommunen. Samma förhållande gäller för de kostnader som uppstår när information om privata utförare läggs ut på stadens hemsida. Kommunen står alltså i slutändan för marknadsföringen av de privata vård- och omsorgsboenden utan att kunna ta betalt för den servicen!

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Lars Arell m.fl. (s) och ledamoten Yildiz Kafkas (mp) enligt följande

Att tillstyrka att motionens förslag om en kartläggning av kostnaderna för den utförsäljningspolitik som nu bedrivs i staden.

Att tillstyrka motionens förslag om att tydliggöra att staden har löpande kostnader som hänför sig till offentligfinansierad verksamhet som bedrivs i privat regi.

Att därutöver anföra följande:

Den politik som nu genomförs, med privatisering av kommunal verksamhet som ett mål i sig, genomförs utan hänsyn till om kostnaderna för skattebetalarna blir högre eller kvaliteten på verksamheten försämras. Det är ett ideologiskt motiverat säljande för sakens egen skull, och medborgarna har rätt att få veta vad den förda politiken kostar, på kort och lång sikt.

Rinkeby- Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Gunilla Bhur m.fl. (v) med hänvisning till eget förslag

”Att avslå förvaltningens svar på remissen

Att bifalla Vänsterpartiets motion om att låta upphandlande företag betala för privatiseringen.”

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Liliane Svensson (s) samt vice ordföranden Margareta Johansson (v) till förmån för eget förslag till beslut

Stadsdelsnämnden tillstyrker motionen

Protokollet justeras omedelbart och överlämnas till KS/KF:s kansli

Därutöver vill vi framföra följande.

Att tydliggöra för medborgarna hur mycket av våra skattemedel som går åt till privatisering istället för till verksamhet är för oss en mycket berättigad fråga.

Idag påförs stadsdelen fler arbetsuppgifter bl.a det nya köhanteringssystemet inom äldreomsorgen, som även omfattar privata utförare och betalas helt och hållet av kommunen.

Samma förhållande gäller för de kostnader som uppstår när information om privata utförare läggs ut på stadens hemsida. Kommunen står alltså i slutändan för marknadsföringen av de privata vård- och omsorgsboenden utan att kunna ta betalt för den servicen!

Den fasta ersättningen tar inte heller hänsyn till de ökade kostnaderna för att regelbundet upphandla och följa upp entreprenader eller till de ökade kostnaderna för de stödprocesser som krävs för att äldre ska få plats på ett vård- och omsorgsboende.

Information ska även ges till medborgarna om vilka privata utförare som finns, men de betalar inte för den servicen.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Maj-Len Eklund (v) i enlighet med följande

”Att tydliggöra för medborgarna hur mycket av våra skattemedel som går åt till privatisering istället för till verksamhet är för oss en mycket berättigad fråga.

Idag påförs stadsdelen fler arbetsuppgifter bl.a det nya köhanteringssystemet inom äldreomsorgen, som även omfattar privata utförare och betalas helt och hållet av kommunen.

Samma förhållande gäller för de kostnader som uppstår när information om privata utförare läggs ut på stadens hemsida. Kommunen står alltså i slutändan för marknadsföringen av de privata vård- och omsorgsboenden utan att kunna ta betalt för den servicen!

Den fasta ersättningen tar inte heller hänsyn till de ökade kostnaderna för att regelbundet upphandla och följa upp entreprenader eller till de ökade kostnaderna för de stödprocesser som krävs för att äldre ska få plats på ett vård- och omsorgsboende.

Information ska även ges till medborgarna om vilka privata utförare som finns, men de betalar inte för den servicen.”

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2008:12

2008:12

Motion av Ann-Margarethe Livh m.fl. (v) om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen

Dnr 329-419/2008

Lika villkor ska gälla för kommunal och privat driven verksamhet som är finansierad av stockholmarnas skattebidrag, men hur är det i praktiken? Finns det kostnader som kommunen har som faktiskt också generas av de privata utförarna? Inom skolan värld har kommunens skolor exempelvis skyldighet att ta emot alla elever i upptagningsområdet, vilket kompenseras med ett belopp för merkostnader på grund av detta skolpliktsansvar. Samma resonemang gäller för barnomsorgsgarantin, där merkostnaderna för kommunens ansvar har fått ett pris.

Den borgerliga majoriteten genomför nu en omfattande privatisering av stadens verksamheter utan att tydligt redovisa kostnaderna vare sig för själva upphandlingsprocessen eller för de nya löpande kostnader som kommer att uppstå exempelvis för uppföljning. Vi har till exempel fått ett mycket diffust svar på en tidigare skrivelse i idrottsnämnden, där vi begärde en redovisning av konsultkostnaderna för pågående informationskampanjer om att avknoppa idrotts- och badanläggningar. Vi ifrågasätter om det är rimligt att ökade kostnader för privatiseringen enbart ska belasta kommunens kassa?

För att klara av konkurrensutsättningen enligt den nya policyn har stadens förvaltningar och bolag varit tvungna att anställa ett antal upphandlare. Den ökade entreprenadrisken kräver att avtalen följs upp regelbundet. Nya köhanteringsystem byggs upp och ska administreras av kommunen. Biståndshandläggarna ska informera om privata alternativ. Information om privata utförare ska finnas på stadens hemsida. Ett stort utredningsarbete för att ta fram kundvalsmodeller har genererat nya administrativa kostnader. Stadsledningskontoret har inrättat en så kallad Förnyelseavdelning med ett särskilt avknopningskansli, en enhet för upphandling och konkurrens samt en enhet för valfrihet.

Ett särskilt kontor för utförsäljning av hyreslägenheter har också öppnats. Ex-
emplen kan mångfaldigas.

Vi menar att alla dessa kostnader för att genomföra stadens privatiserings-
program måste kartläggas och redovisas för stockholmarna. Därefter måste en
så kallad overheadkostnad räknas ut och tas in i avtalsvillkoren. Beloppet ska
täckas kommunens kostnader för upphandling, tillståndsgivning och uppfölj-
ning av avtal samt kommunens skyldighet att ha en ständig beredskap för att
kunna ta det yttersta ansvaret exempelvis vid en konkurs.

I en overheadkostnad måste även ingå att privat driven verksamhet tar sin
del av löpande kostnader för exempelvis nämndadministration, köhanterings-
system, biståndshandläggarnas information och rådgivning samt annonsering
av privata utförare på stadens hemsida. Det är orimligt att kommunen ensam
ska betala för de stödprocesser som krävs för att de privata företagen ska kun-
na ta över allt fler förskolor, skolor och äldreboenden.

Vår uppfattning är att när privata utförare får vara med och betala privatise-
ringens kostnader kommer deras vinstnivåer att minska samtidigt som kom-
munen kan använda mer resurser till att utveckla den kommunala verksamhe-
ten.

Vi föreslår därför kommunfullmäktige besluta att

1. Kartlägg stadens fasta och löpande kostnader för att genomföra majo-
ritetens konkurrenspolicy, däribland kostnader för personal, konsulter,
IT-system, lokaler etc.
2. Räkna ut en overheadkostnad för den del av kommunens verksamhet
som privat verksamhet som är offentligt finansierad ska betala för att
lika villkor ska gälla.
3. Ta fram en modell för hur overheadkostnaden kan införas i alla avtal
som tecknas mellan staden och privata utförare utan att inverka på
kvaliteten.

Stockholm den 11 februari 2008

Ann-Margarethe Livh

Ann Mari Engel

Mehdi Oguzsoy

Karin Rågsjö

Margareta Johansson

Susanna Brolin

Maria Hannäs

Jackie Nylander

Torhild Lamo